KIRKKOHALLITUS
KYRKOSTYRELSEN

Ajankohtaista hautaustoimesta

Jani Kärkkäinen 10.11.2026

Kotka

Hautaustoimen asiantuntijan esittely

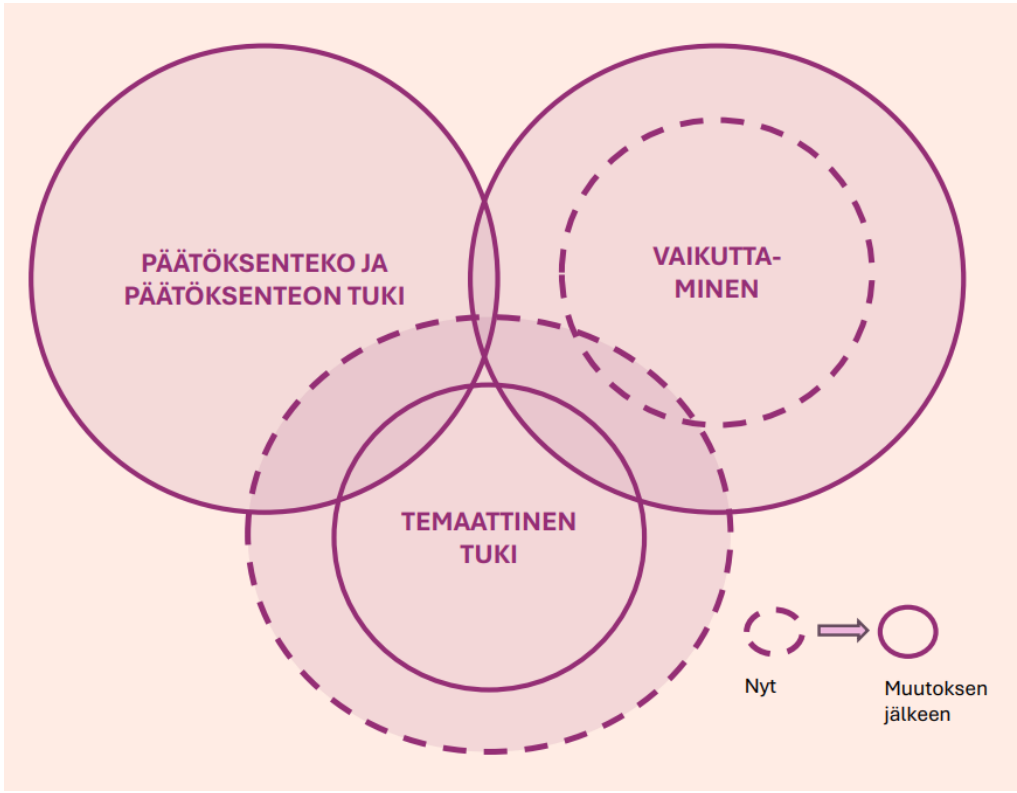
KIRKKOHALLITUS

Jani Kärkkäinen

- Hortonomi (AMK) / Agronomi (MMM)
- Puistopuutarhuri / hautaustoimen työnjohtaja >10 vuotta (Espoon seurakuntayhtymä)
- Hautaustoimen päällikkö 5 vuotta (Lohjan seurakunta)
- Hautaustoimen asiantuntija n. 4 kk

Hautaustoimen asiantuntijan tehtävät

- Seurakuntien neuvonta
- Kirkkohallituksen päätöksenteon tuki
  - Erilaiset työryhmät
  - Lausuntojen valmistelu
- Vaikutustoiminta
  - Mediat
  - Verkostoituminen

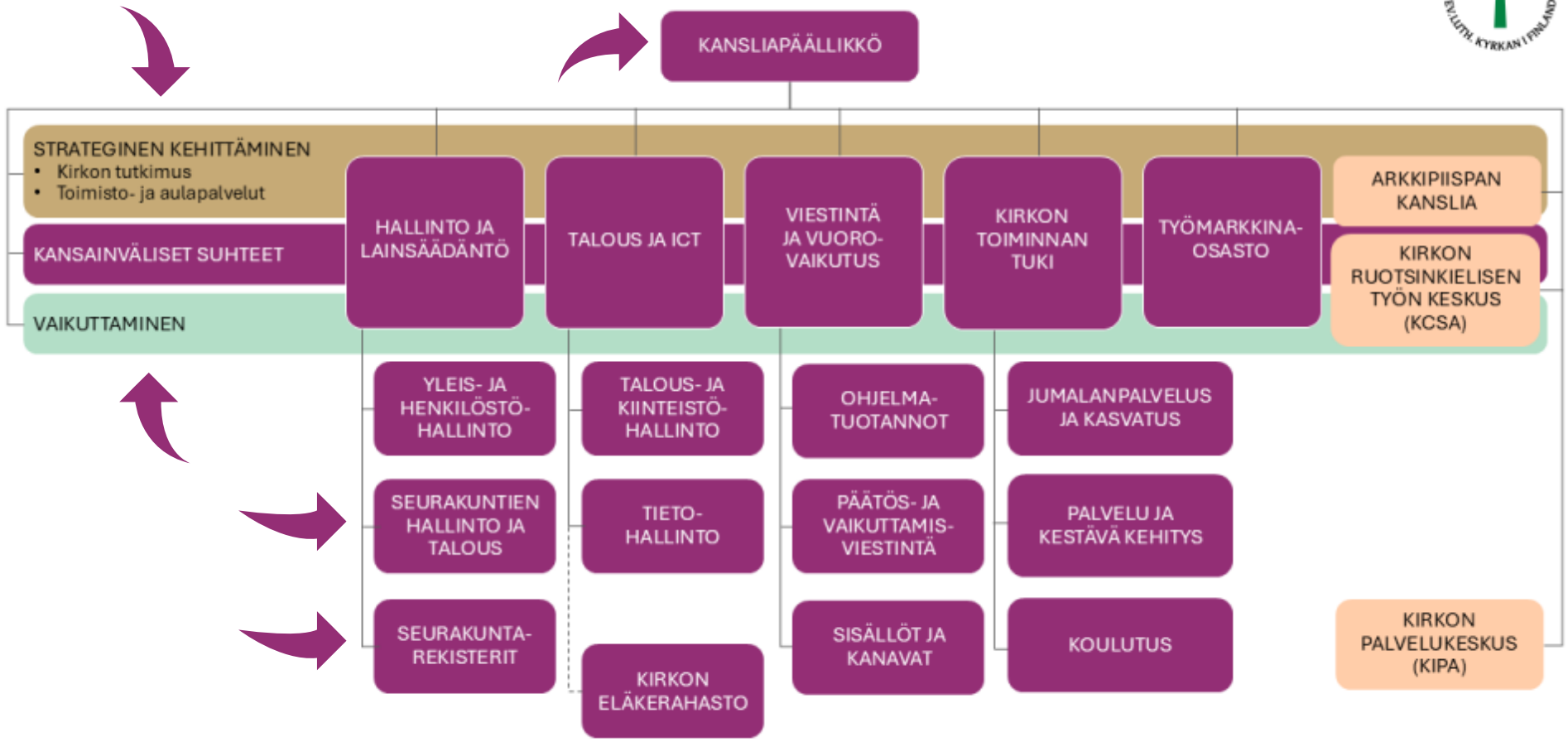

KIRKKOHALLITUS

Hautaustoimi kirkko-hallituksen organisaatiossa

KIRKKOHALLITUS

VM:n ehdotus

- 400 kohteen ehdotuslista talouden sopeuttamiseen
- laaja valikoima sopeutusvaihtoehtoja
- Yhteiskunnallisten tehtävien rahoituksen poistaminen hautaustoimen osalta
- Väestökirjanpito ja kulttuuriperinnön hoito jäisivät vielä tuen piiriin
- Säästö 52 Miljoonaa euroa
- Julkisen talouden meno- ja rakennekartoitus - Valtiovarainministeriö

KIRKKOHALLITUS

Opetusministerin puheenvuoro kirkolliskokouksessa

- Hautaustoimi -> toimivuus yhteiskunnalle välttämätöntä
- Miten yhteiskunta huolehtii tehtävästä, joka koskettaa aikanaan jokaista Suomessa asuvaa ihmistä?
- Hautaustoimi liittyy ihmisarvon kunnioittamiseen, yhteisvastuuseen ja siihen, ettei ketään jätetä yksin myöskään elämän viimeisessä vaiheessa.
- Hautaustoimilain avaaminen?
- Rahoituslain avaaminen?

KIRKKOHALLITUS

Kirje valtioneuvostolle

- kirkon lakisääteisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin osoitettuun valtion rahoitukseen ei tehdä enää uusia vähennyksiä
- aiemmin päätettyjen vähennysten vaikutukset arvioidaan uudelleen opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksen 2026:51 sekä tehtävien toteutuneiden kustannusten perusteella
- valtion rahoitus saatetaan tasolle, joka turvaa hautaustoimen, väestökirjanpidon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaan omaisuuden ylläpidon asianmukaisen hoitamisen
- rahoituksen tasosta ja tarkistamisesta luodaan ennakoitava ja kustannuskehityksen huomioon ottava pitkäjänteinen menettely sekä
- mahdollinen hautaustoimilain uudistaminen erotetaan valtion rahoituksen riittävyyttä koskevasta ratkaisusta eikä lain muuttamista käytetä perusteena valtion rahoitusvastuun vähentämiselle.

KIRKKOHALLITUS

Kirkkohallitus toimii

Kirkon uudesta strategiasta:

- Palvelemme koko suomalaista yhteiskuntaa hoitamalla kirkon yhteiskunnalliset tehtävät laadukkaasti ja turvaamalla niiden toimintaedellytykset.

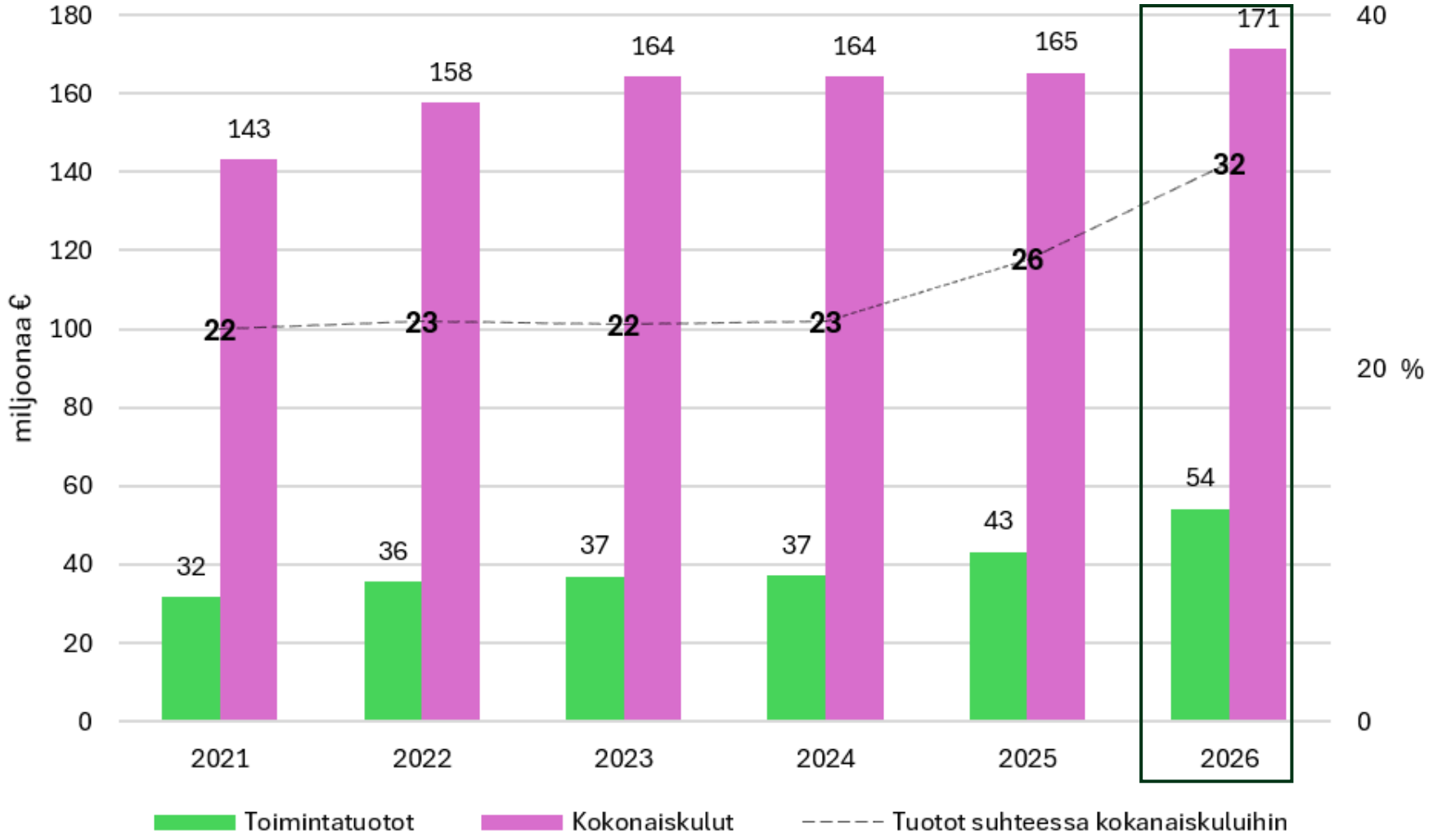
Kirkon hallitusohjelmatavoitteet:

- Hallitus turvaa hautaustoimen toimivuuden kuolleisuuden kasvaessa ennustetusti joka vuosi 2040-luvulle saakka. On varauduttava myös ennusteita nopeampaan kuolleisuuden kasvuun.
- Hallitus turvaa hautaustoimen riittävän rahoituksen, jotta hautaustoimi säilyy yhdenvertaisena julkisena tehtävänä, hautausmaksut pysyvät kohtuullisina eikä lakisääteisen tehtävän kustannuksia siirretä kirkon jäsenten kannettavaksi.
- Kirkkohallitus tulee olemaan tiiviissä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa

Mitä seurakunnat voivat tehdä?

KIRKKOHALLITUS

Arvio hautaustoimen tulojen kertymästä 2026

KIRKKOHALLITUS

Hautaustoimen maksut

Hautaustoimen maksutuotoilla on katettava seurakuntatalouksien hautaustoimen kokonaiskustannuksista puolet.

Hautaustoimen maksutuotot kattoivat

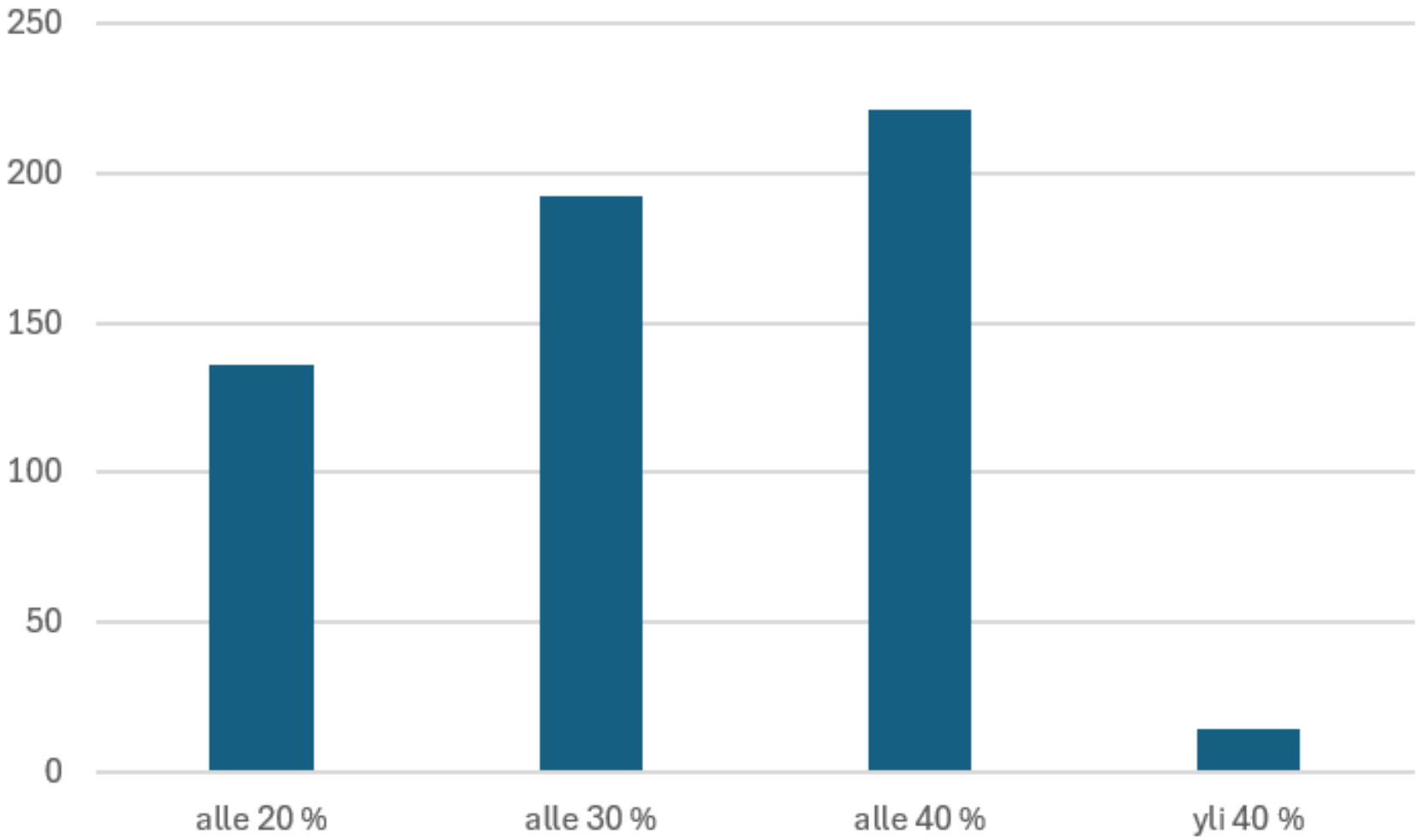
- Koko kirkon tasolla noin 26 %
- Suurissa seurakunnissa 30 %
- Keskisuurissa seurakunnissa 19 %
- Pienissä seurakunnissa 18 %

hautaustoimen kokonaiskustannuksista vuonna 2025.

Hautaustoimen maksutuottojen suhde hautaustoimen kokonaiskustannuksiin

alle 20 %:
24 %
seurakunnissa

alle 30 %:
58 %
seurakunnissa

Esimerkkihintoja 12/2024

HAUTAA KOSKEVAT MAKSUT	euroa
arkkuhautapaikka (25 v), uusi, kunnan asukas	800
arkkuhautapaikka (25 v), uusi, vieraspaikkakuntalainen	950
aiemmin luovutetun arkkuhautapaikan hallinta-ajan jatkaminen 25 v	600
uurnahauta (25 v), uusi, kunnan asukas	600
uurnahauta (25 v), uusi, vieraspaikkakuntalainen	700
aiemmin luovutetun uurnahaudan hallinta-ajan jatkaminen 25 v	400
hautapaikka muistolehdossa	300

MAKSUT HAUTAAMISEEN LIITTYVISTÄ PALVELUISTA	euroa
hautauspalvelumaksu, arkkuhautaus (yhteensä)	700
hautauspalvelumaksu, tuhkahautaus (yhteensä)	350
vainajan tuhkaus	400
arkun säilytys vainajakylmiössä /viikko	50
hautaa, hautaoikeutta tai hautaamista koskeva selvitystyö /työtunti	50
– kuuleminen ja muut ilmoituskulut omakustannushinta	

KIRKKOHALLITUS

Omakustannushinnat ja hautausmaksujen hinnoittelu:

Hautaustoimen omakustannushinnat

Nimike	2022	2023	2024	2025
Toimintakulut	94 927 235	101 119 129	105 681 412	110 836 266
Poistot	24 489 513	19 779 989	20 064 038	21 865 366
Sisäinen korko	5 780 912	6 338 852	4 566 260	4 403 561
Vyörytykset	29 296 745	33 880 253	29 864 817	24 911 255
►Omakustannushinta	154 494 405	161 118 223	160 176 527	162 016 448
Toimintatuotot	-35 748 696	-36 966 423	-37 187 497	-43 261 222
►Nettokustannus	118 745 709	124 151 800	122 989 030	118 755 225
Valtionrahoitus (80%)	-87 612 787	-89 986 246	-91 045 438	-75 362 318
►Nettokustannus valtionrahoituksen jälkeen	31 132 921	34 165 555	31 943 592	43 392 907

►Omakustannushinta
162,0 milj.

►Nettokustannus
118,8 milj.

►Nettokustannus valtionrahoituksen jälkeen
43,4 milj.

Seurakuntatalous
Kaikki

Hiippakunta
- Borgå
- Espoo
- Helsinki
- Kuopio
- Lapua
- Mikkeli
- Oulu
- Tampere
- Turku

* Luvut euroina, tunnusluvut: viimeisin vuosi
* Hautaustoimi ilman haudanhoitosopimuksia
* Kustannukset esitetään positiivisina ja kustannuksia vähentävät erät negatiivisina

Omakustannushinnan rahoitusosuudet

Toimintatuottojen osuus Valtionrahoituksen osuus Verotuloilla katettava

KIRKKOHALLITUS

Hautaustoimen työryhmän tehtävät

- Toimialaan kuuluu
  - Hautaaminen, tuhkaaminen, hautausmaiden hoito ja ylläpito sekä krematorioiden ja hautausmaiden perustaminen sekä hautausmaahallinto, kulttuuriperintö
  - Hautaustoimen valtakunnalliset viranomais- ja logistiikkaketjut sekä muut palvelukokonaisuudet
  - Yhteistyö hautaustoimeen liittyvien toimijoiden välillä
- Toimintatapa
  - Päätöksenteon tuki: hautaustoimen asiantuntija, hautaustoimen neuvottelukunta ja kirkkohallituksen päätöksenteko
  - Antaa ehdotuksia ja suosituksia kirkkohallituksen päätöksentekoelimille: virastokollegio ja täysistunto -> seurakunnille yleiskirjeitä
  - Suositukset hautaustoimen hyvistä toimintatavoista
  - Ajatushautomo ja kohdekäynnit

KIRKKOHALLITUS

Hautaustoimen työryhmä

- Aartolahti Marianneli, hautaustoimen päällikkö, Lahden srky
- Aho Minna, hautaustoimen päällikkö, Vantaan srky
- Karttunen Esko, puistopäällikkö, Seinäjoen srk.
- Kylmäkoski Teemu, hautaustoimen päällikkö, Helsingin srky
- Moilanen Juha, puistopäällikkö, Kuopion srky
- Ollila Juha, hautaustoimen päällikkö, Espoon srky
- Pajunen Tuija, hautaustoimen päällikkö, Jyväskylän srk
- Vuorinen Satu, seurakuntapuutarhuri, Järvenpään srk
- Kärkkäinen Jani, hautaustoimen asiantuntija, Kirkkohallitus

KIRKKOHALLITUS

Hautaus-toimen neuvot-telukunta

KIRKKOHALLITUS

- toimii neuvoa antavana asiantuntijaelimenä, tekee toimialaansa liittyviä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja tehtäviinsä kuuluvista asioista kirkkohallitukselle;
- seuraa ja edistää hautaustoimeen, kuoleman kulttuuriin, puutarhakulttuuriin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen kuuluvien kysymysten yhteiskunnallista ja kirkollista keskustelua, tutkimusta ja kehittämistoimintaa;
- edistää yhteistyötä alansa yhteiskunnallisten ja kirkollisten toimijoiden kesken;
- edistää seurakunnissa ja hiippakunnissa tehtävää hautaustoimeen liittyvää työtä;
- edistää yhteyttä toimialansa kotimaisten ja kansainvälisten toimijoiden välillä;
- turvaa hautaustoimen toimintaedellytyksiä;
- tukee vastuualueen strategista suunnittelua;
- laatii ja päivittää ohjeita ja suosituksia Kirkkohallituksen toiminnassa sovellettaviksi; sekä
- suorittaa muut täysistunnon sille antamat tehtävät.

Ainaishaudat

- Vuonna 1929 alettu luovuttaa määräaikaisia hautoja
- Ainaishautoja luovutettu vielä 70-luvun lopulla
- Vuodesta 1994 ainaishautoja ei ole saanut luovuttaa
- Kirkkolain 13 luvun 8 §:n siirtymäsäännöksellä on turvattu vanhoja ainaishautoja ja ainaishoito-sopimuksia koskevat oikeudet.
- Seurakunta ei voi yksipuolisesti muuttaa ainaishautaa määräaikaiseksi
- Voi palautua seurakunnalle vain hoitamattomien hautojen kuulutuksen tai hautaoikeuden luovuttamisen kautta
- Hautarekisteri on oikein niin kauan kuin toisin todistetaan

KIRKKOHALLITUS

Es. 25. 4. -72

.....:n seurakunnan

HAUTAUSMAAN OHJESÄÄNTÖ

Tämä ohjesääntö edellyttää, ettei hautausmaalla ole n.s. ainaushautoja eli määräämättömäksi ajaksi luovutettuja hautapaikkoja. KL:n mukaan voi olla kolmenlaisia hautoja, mutta seurakunnalla on mahdollisuus valita näistä vain sille parhaiten soveltuvat. Ainaishaudan varjopuolena on, että jos se jää hoitamatta, hautapaikkaoikeuden lakkauttaminen on varsin monimutkainen ja ikävä toimenpide. Kertahautoja taas ei elintason noustua enää paljon käytetä. Suotavaa olisikin, että kaikki haudat olisivat, mikäli mahdollista, tasa-arvoisia ja tähän voitaisiin päästä, jos käytettäisiin yksinomaan määräaikaisia sukuhautoja. Kun kuitenkin on välttämätöntä, että seurakunta voi tarjota hautoja, joiden lunastushinta on mahdollisimman alhainen, on ajateltavissa, että B-hautoja olisi kahdenlaisia: toiset luovutetaan 50 vuodeksi, toiset 25 vuodeksi, ja viimeksi mainittujen hinta olisi hyvin alhainen. Molemmissa tapauksissa olisi hautapaikanhaltijalla oikeus lunastaa hautapaikka uudelleen, kun määräaika päättyy. Jos seurakunta haluaa luovuttaa hautapaikan täysin korvauksetta, tämä koskisi vain ensimmäistä 25 vuoden määräaikaa. Hautapaikkaoikeutta uusittaessa siitä menisi aina seurakunnan vahvistama maksu.

Jos seurakunta haluaa menetellä edellä selitetyllä tavalla, hautausmaan ohjesäännön 5 § voisi olla esim. seuraavanlainen:

Hautausmaalta luovutetaan ainoastaan määräaikaisia sukuhautoja joko 50 tai 25 vuodeksi. Hautapaikkaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan jatkaa myös 50 tai 25 vuodeksi riippumatta siitä, kuinka pitkäksi ajaksi hauta alkujaan on lunastettu.

Määräaika lasketaan haudan luovuttamista lähinnä seuraavan tammikuun 1 päivästä.

Hautapaikkaoikeus luovutetaan vain kuolemantapauksen sattuesssa.

KIRKKOHALLITUS

KIRKKOHALLITUKSEN OHJEITA JA TIEDOTUKSIA

N:o 30

Hautapaikkaoikeuden kestoaika

Lunastettavat haudat ovat luonteeltaan joko sukuhautoja tai kertahautoja. Sukuhaudan lunastamisella saadaan hautapaikkaoikeus joko ainiaaksi eli niin pitkäksi ajaksi kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana tai määräajaksi, enintään kuitenkin 50 vuodeksi. Kertahaudan lunastaminen tuottaa hautapaikkaoikeuden enintään 25 vuodeksi.

Vuonna 1971 suoritetun selvityksen mukaan seurakuntien hautausmailta luovutettiin eri tyyppisiä hautapaikkoja seuraavasti:

— ainaishautoja	303	seurakunnassa
— 50 v:n sukuhautoja	309	„
— 25 v:n sukuhautoja	125	„
— kertahautoja	396	„

Ainaishautojen käyttöön on voitu todeta liittyneen tekijöitä, jotka ovat vaikeuttaneet hautausmaiden tarkoituksenmukaista maankäyttöä. Tämän johdosta kirkkohallitus esittää suosituksenaan, että ainaishautojen myynnistä yleensä luovutaan ja että hautapaikkaoikeus myönnetään kerrallaan korkeintaan 50 vuodeksi. Hautapaikkaoikeuden haltijalle tulee määräajan päätyttyä kuitenkin varata mahdollisuus lunastaa hautapaikka uudelleen. Edellä esitetty menettely turvaa toisaalta sen, että vanhat haudat palautuvat seurakunnan käyttöön ja toisaalta sen, että hautapaikkaoikeuden haltijalla on mahdollisuus säilyttää hautapaikka hallinnassaan riittävän pitkän ajan. Mikäli seurakunnan hautausmaan ohjesäännössä on vielä määräys, jonka mukaan hautausmaalta voidaan luovuttaa ainaishautoja, kirkkovaltuuston olisi muutettava tältä osin ohjesääntöä. Uutta malliohjesääntöä, jossa on otettu huomioon muitakin uudistuksia, seurakunta voi tilata Raamattutalon kirjapainosta, osoite Pieksämäki, kuten kirkkohallituksen tiedotuslehdessä n:o 27/1972 on selostettu.

KIRKKOHALLITUS

Resursseja

- Hautaustoimi - EVL Plus
- Hautaustoimi – Sakasti
- Virastonhoidon ohjeet – Sakasti
- Kustannusten kohdentaminen – Sakasti
- Hautaustoimen maksujen muutostarpeet – Hautaustoimi - Sakasti
- Kirkkolainsäädännön kommentaari - Sakasti
- HE 204/2002 | Hallituksen esitys Eduskunnalle hautaustoimilaiksi | Hallituksen esitykset | Finlex
- Hautaustoimi ja kuolema – teams
- Omakustannushinnat Power Bi

KIRKKOHALLITUS

Kiitos!

© Kirkkohallitus